

14. életévig, de viszont lehetővé teszik a differenciálódást a tanulók tehetsége szerint már a 10. életévtől kezdve.

Az I. és II. osztályban nincs idegen nyelv. A III. osztályban a tanulók választhatnak tehetségük és hajlamuk szerint vagy latin nyelvet, ha gimnáziumban óhajtják tanulmányaikat folytatni, vagy francia nyelvet, ha a reáliskolába akarnak menni. Ha azonban valaki nem akar idegen nyelvet tanulni, akkor az anyanyelvben nyer behatóbb kiképzést.

Az általános középiskolának tehát ú. n. mozgatható tanterve (*beweglicher Lehrplan*) van. Ez azt jelenti, hogy a tanterv és az óraterv külső keretei egységesek, de bizonyos tárgyakból tartalomban, minőség- és mennyiségben különböző tantervek vannak.

Azok a tanulók, akik az általános középiskolát elvégezték, aszerint, hogy milyen minőségű tanulmányt végeztek, különféle minősítést nyernek további tanulmányaikra nézve. Középiskolába csak az mehet, aki latint vagy franciát tanult. Aki pedig nem tanult idegen nyelvet, az aszerint, hogy az első osztályszakaszt, tehát a bővített anyagot végezte-e el, vagy csak a második osztályszakaszt, aszerint mehet felsőbb vagy alsóbb szakiskolákba.

Hogy némi fogalmat nyerjünk az új iskolatípus tantervéről, közöljük a bécsi kísérleti általános középiskolának az óratervét.

Lux Gyula.

IRODALOM.

Imre Sándor: A családi nevelés főkérdései. (Szülők Könyvtára. 1—3.) Budapest. Studium. 1925. 154 lap.

Bizonyos, hogy csak ép, harmonikus családi életen épül föl a helyes társadalmi s nemzeti élet és viszont a családi élet bomlása nyomban megérzik a nemzeti társadalmon is. Ebből pedig az következik, hogy valamely nemzet regenerálódásának is a családból kell kiindulnia. Ha ma sokszor elszomorító tüneteket veszünk észre nemzeti, kivált fővárosi társadalmunkban, ez biztos jele annak, hogy a mai családi élet általában nem olyan, aminek lennie kellene, hogy a szülőknek nagyrésze nem sokat gondol gyermekei nevelésével, hanem könnyelműen átengedi az „életnek“, hogy az nevelje őket.

Ha pedig valamikor, úgy nemzetünk mai helyzetében mutatkozik szükségesnek a szülők nevelői felelősségének tudatossá tétele. Az összeomlás óta csakugyan több oldalról meg is indult a munkálkodás abban az irányban, hogy a szülőket a nevelés kérdéseivel való komolyabb foglalkozásra bírják, röviden: „a szülőket neveljük“.

E körbe tartozik Imre Sándor új könyve is, mely nagyrészt a Magyar Gyermektanulmányi és Gyakorlati Lélektani Társaság s a Budapesti Népművelési Bizottság által szervezett Szülők Iskolájában tartott előadásokat

foglalja magában. A szerző igen helyesen fogta fel a feladatát, midőn nem annyira ismereti anyagot kívánt nyújtani, mint inkább a szülőkből a családi nevelői feladatait tudatosá tenni. Mint maga mondja, nem pedagógiai receptgyűjteményt óhajtott szerkesztetni, hanem a személyes meg gondolást elősegíteni. Célját el is éri kitűnő módszerével, világos okfejtésével, mindig tanulásos példáival. Bárha könyve a nagyközönségnek szól, szigorúan tudományos alagra van felépítve. Nem fogadja el az e téren megszokott sablont, mely a családi nevelés meghatározása után annak testi, értelmi és erkölcsi részét ismerteti, hanem a család és a családi nevelés fogalmának megvilágítása után gondos vizsgálat tárgyává teszi a gyermekre érő hatásokat, azoknak a családi neveléshez való viszonyát, majd hasonló gondokkal vizsgálja a családi nevelés sikerének feltételeit (a gyermekekben és szülőikben) és csak aztán szól a nevelés feladatának sokféleségéről és egységéről s a családi nevelés eszközeiről. Ez a hat fejezet szoros és rendszeres egység, s ebben a keretben a családi nevelésnek minden fontosabb kérdése megvilágítást talál, pl. a szülők önevelése, a nevelés egyöntetűsége, a tanítás és gyakorlás a családban, a példaadás, jutalmazás és büntetés stb. Nincs itt oly szó, amely ne lenne a helyén és alig van kérdés a családi nevelésben, mely e tömör fejtegetés folyamán fel ne vetődne. A VII. fejezetet (*A gyermek egyénisége és a felnőtt*), mely a nemi különbségeket s a gyermek és a felnőtt közötti különbségeket tárja élénk, jóllehet amolyan függelék, mégis hasonlóképp szívesen fogadjuk, mert sok érdekes problémára vet világot, míg a VIII., befejező rész néhány tételben, követelményben összefoglalja az eddigi fejtegetések eredményét. Ezek annyira fontosak és igazak, hogy érdemes szószerint felsorolni. A hét követelmény a következő: A gyermek egyéniségéhez való alkalmazkodásnak, az egyéni fejlődés szabadságának, a gyermek fejlődésével való lépésttartásnak, a szülők önevelésének, a bizalom megőrzésének, a szülők és gyermekek állandó, bensőséges viszonyának és végre az előrelátásnak, a távoli célokra való gondolásnak követelménye.

Imre jó munkát végzett. Olyan művet adott a magyar szülők kezébe, mely nemcsak helyes elveket, becses újmutatásokat tartalmaz, hanem jól is van megírva. Bárcsak minél többen forgatnák és rendeznék be életüket e könyv vezéreszméje szerint, hogy t. i. *a szülők a gyermekekért vannak*. Mindjárt érezhető volna a hatása: kevesebb volna a panasz az iskola s a hivatásos pedagógusok ellen és több volna a tanulni szerető, szófogadó növendék. Közvetett hatásában pedig hozzájárulhatna a beteg magyar társadalom erkölcsi megújításához.

Szelényi Ödön.

Dr. Szondi Lipót: A fogyatékos értelem. 36 ábrával. Budapest, 1925. A Magyar Gyógypedagógiai Társaság kiadása. 364 l.

E mű szerzője az ifjabb orvosi generáció egyik jeles képzettségű tagja, aki *Schwachsinn und innere Secretion* c., két évvel ezelőtt megjelent munkájával külföldön is jó hírnevet szerzett. Most megjelent művében is hű marad eddigi tanulmányához s mint a hormon-rendszer egyik legalaposabb